

Egy tisztviselő rendszeren csak egy gyermek nevelésére nyerhet segélyt; 2 gyermek, vagy rendkívüli esetben 3 gyermek után csak akkor, ha az illetőnek első esetben legalább 4, vagy a második esetben legalább 5 még szülői ellátást igénylő gyermeke van.

A segély a szabályzat értelmében mindenkor csak egy-egy tanévre adatik, a segélyben részesülő a következő tanévben is részesülhet segélyben, de csak új kérvény alapján.

A segélyek minden év szeptember havától kezdve tíz egyenlő havi részletben szolgáltatnak ki, de csak abban az esetben, ha a gyermek tényleg a fent elősorolt tanintézetek valamelyikében tanul, illetőleg az első részlet akkor, ha a gyermek az illető tanintézetbe felvétetett.

A segélyezés iránti kérvényekben kitüntetendő a folyamodó ellátatlan gyermekeinek száma s a gyermekek által esetleg élvezett ösztöndíj, vagy más ilyenmü állandó segély összege; s a kérvényhez a gyermek, illetőleg gyermekek legutolsó iskolai bizonyítványai, nemkülönben a szülők vagyoni állásáról szóló hatósági bizonyítványok, illetve atyátlan, anyátlan árváknál az árvaszék igazolványa csatolandók.

Az érdekelt szülők, illetőleg gyámok felhivatnak, hogy az alapból nyerhető segélyek iránti kérvényüket szabályszerű bélyeggel ellátva, legkésőbb folyó évi július hó 8-ig „Az állami erdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap intéző bizottságá“-hoz (Budapest, V. kerület, Zoltán-utca 16. szám) beküldjék. Az ezen határidőn túl beérkező, vagy kellőleg fel nem szerelt kérvények figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1907. évi június hó 7-én.

M. kir. földmivvelésügyi miniszter.

KÜLÖNFÉLÉK.

Ruhwerthi Rapaics Radó földmivvelésügyi államtitkár † Hosszas betegeskedés után m. hó 31-én váltotta meg a halál Rapaics Radó földmivvelésügyi államtitkárt szenvedéseitől. Komoly munkában töltött élet ért ezzel

véget, melynek kimulását nemcsak a közvetlenül sujtott család, hanem a magyar gazdaközönség is fájlalja, gyászolja. Különösen a magyar erdőgazdaságot is nagy veszteség érte Rapaics Radó halálával, mert egyik meleg barátját veszítette benne, aki teljesen felismerve erdészeti közigazgatásunknak nagy céljait, mindig elismeréssel volt a magyar erdőtishti kar működése iránt, kivált amióta mint államtitkár az erdészeti ügyekkel behatóbban foglalkozott. Nagy része volt abban is, hogy az állami erdőtiszték személyzeti ügyeiben az újabb időben az állásarányosítás stb. révén, kedvező fordulat állott be.

Rapaics Radó született Szegeden, 1848 márczius 13-án; középiskoláit Egerben, a jogakadémiát pedig Győrben végezte. Szolgálatát 1870-ben kezdte mint segédfogalmazó az akkor főnállott közmunka- és közlekedésügyi minisztériumban. Tehetségével és szorgalmával gyorsan emelkedett, úgy hogy 1889-ben, mikor a vízügyek ellátását az akkor ujonnan szervezett földmivvelésügyi minisztériumba osztották be, már mint miniszteri tanácsos lépett át ez ügyág élén a földmivvelésügyi minisztérium tisztikarába. Teljes közszolgálatát a vízügyi igazgatás terén töltötte el, mely ügyek fővezetését már akkor is ellátta, amikor 1904 szeptember 24-én a földmivvelésügyi minisztérium államtitkárává nevezték ki. Vízügyi igazgatásunk minden ízében magyar és a külföld részéről is teljes elismerésre méltatott berendezése Rapaics fáradhatatlan munkájának eredménye, aki mint a vízügyek adminisztratív vezetője, az utóbbi évtizedekben végzett összes nagyszabású állami vízmunkálatok irányítója volt. Nem kevesebb érdemeket szerzett az árvízi védekezés körül; így különösen az 1881. évi csongrádi nagy árvízveszedelemnél energiájával és szaktudásával sikerült Csongrád városát a katasztrófától megmentenie; az utóbbi években pedig lankadatlan buzgalommal látta el a minisztériumban szervezett országos árvízvédelem középponti vezetését. A tiszai törvény (1884. évi XIV. törvényczik) az ő munkája és tevékeny része volt a tiszavölgyi társulat középponti bizottságának működésében. E téren szerzett kiváló érdemeiért a Szent István-rend kiskeresztjével és a

II. osztályu vaskoronarenddel, valamint több külföldi rendjellel tüntették ki. Közszolgálatának harminczhét évre terjedő idejét kemény munkában töltötte és tisztársai között mint szigorú, igazságos, de munkatársait megbecsülő főnök szerzett tiszteletet, főlebbvalóitól pedig elismerést.

Ünneplés. *Mihályfi* Mihály nyugalmazott m. kir. erdőmesternek 40 évi hasznos és buzgó szolgálatának elismeréseül Ő Felsége a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozván, a legfelsőbb kitüntetés hivatalos átadása a zsarnóczai m. kir. erdőhivatal tanácstermében mult hó 16-án d. u. 4 órakor történt meg.

Az ünnepélyes aktus az erdőhivatali tisztikar, a járási főszolgabíróság, selmeczi bányászati és erdészeti főiskola, a szandriki ezüstgyár, Zsarnóca község és a zsarnóczai pénzüzetek hivatalos kiküldöttjeinek és nagyobb közönség részvételével folyt le.

A rendjelet a zsarnóczai m. kir. erdőhivatal főnöke Ormai Kálmán m. kir. erdőtanácsos a kitüntetett és a megjelentekhez intézett beszéd kíséretében adta át.

A kitüntetett tiszteletére volt tisztársai este 8 órakor a kaszinó nagytermében igen látogatott ünnepi lakomát rendeztek, melynek során az első felköszöntő, Ő Felségére és számos beszéd az ünnepeltre és a megjelent vendégekre hangzott el.

A pécsi országos kiállítás erdészeti, vadászati és halászati csarnoka mult hó 30-án délőtt 11 órakor nyílt meg. *Zsolnay* Miklós elnök üdvözölvén *Darányi* Ignác miniszter kiküldött képviselőjét, *Tomcsányi* Gyula miniszteri tanácsost, fölkérte őt a pavillon megnyitására. *Tomcsányi* a miniszter üdvözlését tolmácsolta és megnyitotta a pavillont. Majd *Erreth* János főispán üdvözölte a miniszter kiküldötteit, *Tomcsányi* miniszteri tanácsost, *Földi* János és *Nagy* Vincze főerdőtanácsosokat, *Boncz* Ödön miniszteri tanácsost, a közalapítványi középpont vezetőjét. A kiállítás rendezésének érdeme *Pánczél* Ottó királyi erdőfelügyelő és *Pfeifer* Gyula erdészé. A vendégek a megnyitás után megtekintették a kiállított tárgyakat. Különösen feltűnt *Montenuovo* Alfréd herceg főudvarmesternek a szalkai erdőben lőtt szarvasagancsa. Az erdészeti pavillon megnyitása után banket volt, melyről *Darányi* Ignác földmívelési miniszterhez üdvözlő táviratot küldtek.

A VIII. nemzetközi gazdasági kongresszusról a múlt számban foglaltak kiegészítésül még a következőket közöljük:

Az erdészeti szakosztály együttes záróülését május 24-én tartotta az osztrák képviselőház nagytermében *Buquoy* Nándor gróf, volt osztrák földmivelésügyi miniszter elnöklete alatt. Az erdészeti szakosztály előkészítő bizottságának elnöke, *Dimitz* Lajos ny. osztályfő köszönetet mondott a referenseknek, az elnököknek stb. Azután *Schwappach* Ádám dr. eberswaldei tanár mondott köszönetet az előkészítő-bizottságnak és elnökének. Végül pedig az elnöklő *Buquoy* gróf zárta be tartalmas beszéddel a szakosztály tanácskozásait, kívánva, hogy ezek újabb haladást jelentsenek és kedvelt erdeink javára szolgáljanak.

Május 25-én a kongresszus záró ülése volt. *Auersperg* Károly herczeg elnök beszámol azon javaslatairól, amelyeket a kongresszus nemzetközi bizottsága elé terjesztett s amelyeknek célja, hogy a jövő kongresszusoknak tulságosan sok szakosztályba való szétforgácsolását megakadályozza.

Ezt követte *Guttenberg* Adolf lovag udvari tanácsosnak az erdészetet közlelről érdeklő indítványa a kongresszus czimének megváltoztatásáról. Szerinte nem helyes a kongresszust egyedül „mezőgazdaságinak“ nevezni (*landwirtschaftlicher Kongress*), holott az erdőgazdaságra is kiterjeszti tanácskozásait, amely teljesen önálló ága a földmivelésnek és nem vonható a mezőgazdaság fogalma alá. Azt ajánlja tehát, hogy a jövőben a czim *nemzetközi mező- és erdőgazdasági kongresszus* legyen. Hangsúlyozza, hogy az erdőgazdák mindig szívesen működtek együtt a mezőgazdákkal s éppen ezért sajnálná, ha indítványának elvetésével az erdőgazdaság arra kényszerítették, hogy *külön* nemzetközi kongresszust tartson.

Örvendetes és a mezőgazdák belátására vall, hogy a kongresszus többsége *Guttenberg* javaslatát elfogadta. A magyar agráriusok között is volt, aki megszavazta az indítványt, amelylyel a nagytekintélyű főiskolai tanár, aki hajdan *Selmeczbányán* végezte tanulmányait és rövid ideig Magyarországon is szolgált, nagy hálára kötelezte az erdészet minden igaz barátját.

A teljes ülés erre vita nélkül és sommásan tudomásul vette

a szakosztályok határozatait és azután a szokásos formaságok és köszönetnyilvánítások után véget ért.

A kongresszus működéséről, határozatairól később még bővebben számolunk be. Jelen soraink célja csupán a külső események felsorolása. Ezek közül még meg kell emlékeznünk a május 25-én este a Kursalonban tartott ünnepi vacsoráról, amelyen számos felköszöntő hangzott el és végül a kirándulásokról. Ez utóbbiak közül az erdészetet érdekelték a május 26-án a Raxalpe tájára tett kirándulás, az ottani vadpatakszabályozások megtekintésére, a 27-én és 28-án Buquoy Károly gróf gratzeni (csehországi) birtokára, egyidejűleg pedig a Gmunden melletti cellulosegyár és a karszterdősítések megtekintésére irányuló kirándulások. A karsztvidéki ut öt napot vett igénybe és Triesten végződött.

E sorok írója csupán a vadpatakszabályozást és a gratzeni birtokot tekintette meg. Az érdekes ut leírását szintén későbbre fenntartva, itt csak röviden emlékszem meg arról, hogy a Rax alá irányuló ut befejeztével, Prein községben tartott ebéden a jelenlévő két magyar erdészt az a nem várt figyelem érte az osztrák kollégák részéről, hogy megleghangu felköszöntőben emlékeztek meg róluk, amit természetesen nem lehetett viszonzás nélkül hagyni.

Elismerése az erdészet üdvös működésének. Ritkán van alkalmunk erről hírt adnunk, különösen a mezőgazdaság köréből, hiszen az egyéni önzést fékező, a jövő érdekeit szem előtt tartó működésünk nem mindenütt kelt rokonszenvet. Annál nagyobb meglepéssel olvashatjuk a Magyar Gazdák Szemléje című, Bernát István orszgy. képviselő szerkesztésében megjelenő, magas színvonalu havi folyóiratban (f. é. május havi szám) az alább idézett sorokat, amelyek „a magyar gazdasági politika mult éve” című hosszabb értekezés részletei. Írójuk Cincinnatus álnév alá rejtőzik.

Az állami és az állam kezelésében álló erdők, a maguk rengeteg területével és a belőlük élő nagy néptömegekkel az állam gazdasági és társadalmi hatalmának igen fontos tényezői. Darányit illeti az érdem abban a tekintetben, hogy ezeket a nagy területeket igazán a magyar állami és társadalmi célok szolgálatába állította. Tudjuk, hogy községi és közbirtokossági erdőinkben hogy dultak a nagyobbrészt külföldi *fabárok*, hány bécsi palota épült föl abból a fából, amelyet az intéző közegek (falusi előjárók és egyes felsőbb helyi hatalmak) megvásár-

lásával potom áron vettek meg az üzerek. Darányi alkotta meg az 1898: XIX. törvénycikket, amely ezeket az erdőket állami ellenőrzés alá helyezte, ő honosította meg az állami erdők fájának értékesítésénél a visszaéléseket kizáró eljárást és ő indította meg az állami erdők házi kezelését.

Az a szigorú és szabályos eljárás, amely a közvagyonszerű erdők termékeinek eladásával néhány év előtt megállapított, az új kormány megalakulását előző pár évben lazult s a földművelésügyi miniszternek első gondja volt, hogy ezt az eljárást, a kezelése alatt álló összes erdőben helyreállítsa. Az ez irányban tett intézkedések tényleg szembeszökő eredményekkel jártak. Megtörtént például, hogy a birtokos által szabályszerű eljárástól eltérően tervezett egy nagyobb erdő eladásánál a már elfogadott árhoz képest, az utólag elrendelt szabályszerű eljárás mellett, négyszeres összeg éretett el, sőt volt eset rá, hogy három község, amely kerekszámban 1000 holdnyi idős erdejének faállományát szabad kézből 130.000 koronáért volt hajlandó eladni, a kormány által megkövetelt helyes eljárás fogantatása után megtartott nyilvános árverésen 1,100.000 koronát meghaladó, tehát majdnem tízszeres vételért ért el. Kétségtelen, hogy ezekben a feltűnő eredményekben része volt a faárak emelkedésének, de kétségtelen, hogy az áremelkedés jótékony érvényesülését csak a helyes és szabatos, az értékesítés rovására történő mulasztásokat és visszaéléseket kizáró eljárás szigorú megkövetelése tette lehetővé.

Különös gondját alkotta a földművelésügyi kormánynak a székelyföldi erdők ügye. Ez erdők vagyoni jogi rendezése (az arányosítás) részben még folyamatban van, nagyrésztük már az előző időkben magántulajdonul osztott ki és a főnálló törvények folytán most is folyamatban van a fölosztásuk. Ezeknek az erdőknek magántulajdonba került része potom áron cserélt gazdát. A földművelésügyi kormánynak már hosszabb idő óta az volt a törekvése, hogy ez erdők közvagyonszerű rendeltetésüknek megtartassanak s úgy használatuk, mint értékesítésük tekintetében az állami erdészet csak új törvényhozási intézkedés alapján lehetséges, amely az arányosításnál és az értékesítésnél a birtokosok rovására fölmerülő visszaéléseknek elejét veszi. A földművelésügyi kormány közrehatásával a vonatkozó törvényjavaslat az igazságügyminiszteriumban elkészült s rövid idő alatt a törvényhozás elé került.

Az állami erdőknél a földművelésügyi miniszternek első dolga volt visszautasítólág elintézni azokat a kérvényeket, amelyeket az alkotmányellenes kormány idejében a főnálló faeladási szerződések meghosszabítása iránt adtak be és teljesen visszaállította az előbbi minisztersége idejében megállapított értékesítési eljárást. A faárak emelkedése folytán és az értékesítésnél már előbb megállapított szabályok pontos megtartása következtében az állami erdők bevétele az előbbi évekhez képest 3 millió koronával emelkedett (21,991.690). A bevételi többletnek kétharmadát a miniszter hasznot hajtó befektetésekre szándékozik fordítani.

Egyrészt a jövedelem fokozása, másrészt az állami erdők közgazdasági hatásának intenzívebbé tétele érdekében intézkedett a földművelésügyi kormány, hogy a házi kezelés az állami erdőben lehetőleg és fokozatosan életbe léptessék és kiterjesztessék. A máramaroszi erdőigazgatóság, a bustyaházi erdőhivatal,

valamint a zsarnóczai erdőhivatal kerületében, továbbá a besztercebányai erdőigazgatóság óhegyi erdőgondnokságában a házi kezelés jónak bizonyult. Intézkedett a földmivelésügyi kormány, hogy a házi kezelést az igazgatóságnak sziklai erdőgondnokságában már ez éven, a többi erdőgondnokságokban pedig a jövő esztendőttől kezdve életbe léptessék. Elrendelte továbbá, hogy a házi kezelés 1908-tól kezdve a lipitújvári főerdőhivatalnak fenyőházai, maluzsinai, vichodnai és teplicskói erdőgondnokságaiban a jövő évtől kezdve fogantatba vétessék. A házi kezelés lehetővé teszi, hogy a kitermelt fát az állam, mint kész piaci árut kisebb részletekben is áruba bocsáthassa és ezzel a favásárlást a kisebb tőkének is hozzáférhetővé tegye s ennek folytán jobb árakat érhessen el, másrészt a kisebb tőkének is lehetővé teszi a fakereskedelmi vállalkozást.

Gondja volt a kormánynak arra, hogy a kincstári erdőbirtokokon alkalmazott szegődményes erdőmunkások szolgálati viszonyait rendezze és anyagi helyzetét javítsa. Ez az akció ez év folyamán a Máramaros vármegye területén dolgozó munkások szóban lévő ügyének rendezésével teljes befejezést nyer és ezzel az összes kincstári erdei munkások biztosítva lesznek betegség, baleset- és aggkori munkaképtelenség esetére. Különösen javítólag fog hatni az erdei munkáviszonyokra a házi kezelés fokozatos behozatala. Mert az időnként változó és munkásaik jövő sorsával természetesen keveset törődő vállalkozó helyett a munkások állandó munkaadóval fognak szemben állani. Ez is egyik eszköze lesz a kivándorlás csökkentésének.

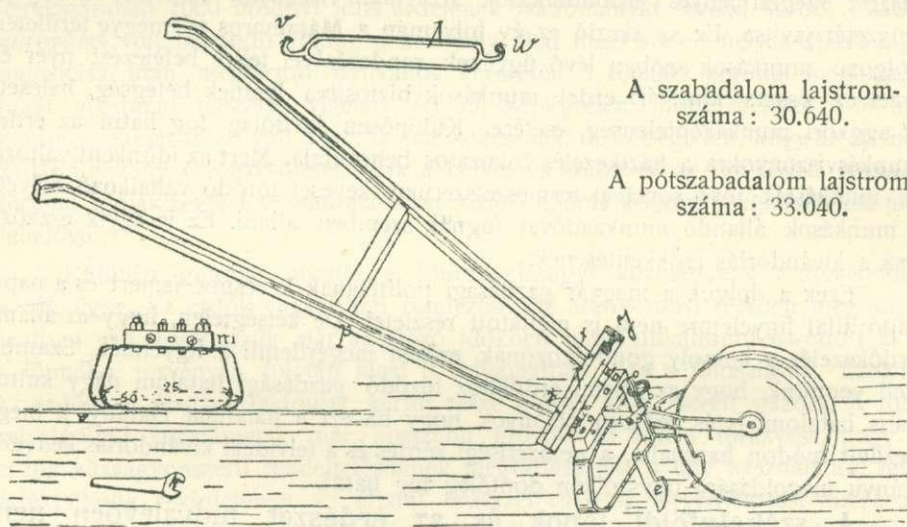
Ezek a dolgok a magyar gazdasági politikának kevésbé ismert és a napisajtó által figyelemre nem is méltított részletei. De kétségtelen, hogy az állami erdőkezelés a komoly gondolkodónak erősen megérdemli a figyelmét. Számba kell vennünk, hogy az állami erdőkhöz fűződő gazdasági hatalom nagy kulturális hatalom is és egészen bizonyos, hogy ha ezt a hatalmat Darányi a megkezdett módon használja, a nemzetiségi kérdés és a felvidéki kivándorlás kedvező irányu megoldására ugyszólván döntőleg fog hatni.

A székelyföldi lapok és az erdészeti tudvalevően nem valami jóbarátságban élnek. A székelylakta vidékek lapjai ugyanis valóságosan izgatnak az erdészeti működése ellen és a legképtelenebb vádakkal lépnek fel erdészeti közigazgatásunk ellen, amely legalább a székely erdők roncsait kívánná megmenteni a végpusztulástól. Craus Géza kir. alerdőfelügyelő most volt szives, mintegy fehér hollóként oly laphirt közölni velünk, amely, bár csak néhány sorban, más hurokat penget. Az illető lap ugyanis élénk képet festve a m. hó 25-én Udvarhely megyén véngivonuló és nagy pusztításokat okozó ciklonról, h iradását a következőképpen fejezi be: „Hogy miként támadhatott ez a rettenetes forgószél, gondolkozhatnak rajta a természettudósok. De gondolkozhatnak rajta a nemzetgazdák is, hogy a székelyföldi erdők rablómódra való irtása miatt milyen légviszonyok állanak be itten s hogy

az élet nyomorúságai mellett most már a szél is kezdi kiüzni őszi fészkekből a szegény székelyt.”

Szab. fűirtó és kapáló készülék. A szab. fűirtó és kapáló készülék a gaznak, gyomnak gyors eltávolítására és kultivált talajban a talajnak egyuttali megkapálására is szolgál.

Ha csupán fűirtás követeltetik, például parkoknál, utaknál, vasutaknál, csemetekerteknél, faiskoláknál akkor, ha a gaz még nem tulerős, a készüléket csupán a „d” trapézalakú késsel egy ember könnyen kezeli és három akkora területet képes vele

43. kép. Szab. fűirtó és kapáló készülék.

ugyanazon időben fűmentesíteni, mint a közönséges irtókapával vagy fűvakaróval.

Hogyha kapálás is követeltetik vagy oly területet kell fűtől kitisztítani, melyeken a gaz már igen megerősödött, akkor a „d” trapézkéssel együtt az „e” kétágu kés is használandó, mely utóbbinak két pengéje ekevas módjára meg van hajlítva és nyelének végébe karika erősítve. Ezen alakjában a készüléket két ember kezelheti. Vagy olyképp, hogy a karikába erősítendő 2—4 m hosszú kötél végénél a készüléket az egyik ember ugyanazon tempóban huzza előre, amilyenben azt a másik ember a két fogónál tartva előrelöki; vagy úgy, hogy a két ember egymással

szemközt állva, mindegyik egy-egy fogót két kézzel megfogva, a készüléket egyszerre lökik előre és egyszerre rántják vissza.

Végül használható a készülék állati erőre is. E célból a 25 cm alsó szélességű trapézkés a készülékkel együtt szállított csavarkulcs segítségével lecsavartatik és a nagyobb 35 cm alsó szélességű trapézkés rácsavartatik. Ha ez megtörtént, az x—x csavarokkal a készülékkel szállított síndarab rácsavartatik és a v—w-el jelölt két kampóban végződő kengyelvas egyik kampója a kétágu kés karikájába erősítetik, míg másik kampójába a hámfalánca akasztatik. A kengyel arra szolgál, hogy a hámfalánca ne surolja a kereket, hanem hogy ez a kengyelben szabadon foroghasson.

A készülék ezen alakjában ugyanazon szolgálatot teszi, mint a lókapa. Előnye előlött az, hogy annál sokkal könnyebb és ha gazzal megtelik, a készülék egyszerű billentésével, illetve felemelésével a gaz kiszórható, továbbá, hogy a forduláskor a sorok végén nagyobb könnyűségénél fogva könnyen felemelhető, miáltal a lókapanál a fordulásoknál előálló tetemes károk kiküszöböltenek.

A készülék erdei csemetekertekben jól bevált, pl. Kaposvárt. Ára: 1. Csupán kézi erőre 1 db 25 cm trapézkéssel 13 K. 1 db 25 cm trapézkéssel és kétágu kapálóval 16 K. 2. Állati erőre 1 db 35 cm trapézkéssel, sin-nehezékekkel és kengyelvassal 20 K. 3. Kézi és állati erőre, mint előbb és 1 db 25 cm kés hozzáadásával 22 K. Megrendelhető Herczeg József m. kir. államvasuti osztálymérnöknel, Marczali.

A gyufagyárak faanyaga. Az iparegyesületnek a m. hóban megjelent börtartalmu és sokoldalú évi jelentésében ismerteti a kereskedelemügyi miniszternek a gyufagyártás faanyagainak beszerzése ügyében kiadott leiratát, amely nyilvánvalóan válasz a gyufagyárak részéről a kincstári erdőkkel szemben támasztott különféle kívánságokra. A leiratot a jelentés nyomán a következőkben ismertetjük:

A gyufagyártáshoz keresettebb faemek közül a fenyőfélék a kincstári erdőkben tulnyomóan értékes épületi és műszerfát szolgáltatván, a törvényszerű jóváhagyással ellátott üzemtervek szerint felhasználható fenyőanyagok 5 éves ciklusokban nyilvános árverésen adatnak el.

A folyammenti nyár- és fűzerdők évi fahasználatai szintén nyilvános árverésen kerülnek eladásra.

A fenyőfélék iránt nyilvánuló élénk kereslet s azok fatömegének tulnyomó részben értékes épületi fát szolgáltató minősége mellett, az ezen fanemből kikerülő évi használatok az államkincstár érzékeny vesztesége nélkül a nyilvános árverésekből a jövőben sem vonhatók ki. Az évi vágásokban az épületi fa kitermelése után visszamaradó fenyőtörzsrészek a legtöbb helyen a helyi és kincstári szükséglet kielégítése céljából kisebb fagyártmányokká és tűzifává dolgoztatnak fel, az esetleg fennmaradó felesleg pedig a környékbeli fafogyasztó vállalatoknak, nevezetesen kohóknak, vas és aczél, cellulose, papír, fagyapot stb. gyáraknak adatik el.

A nyár- és fűzfa tömegesen a folyammenti sík, tehát tulnyomóan faszegény vidékeken fordul elő, ahol a lakosság épületi és tűzifa szükségletét ezen fanemekből fedezi, háziiparcsikkek előállítására használja s ama vidékek fontos gyáriparának, így a téglá és cserépegetésnek felette keresett fogyasztási anyaga. Minthogy azonban az államkincstár tulajdonát képező erdők használatait a tartamosságra alapított törvényszerű üzemtervek szabályozzák, ez okból ez évi használatok mérve ki nem terjeszthető, már pedig az előbb ismertetett fafogyasztás mellett, az évi rendes vágásokból jövőben is csupán az esetleges kisebb mennyiségű és gyengébb választéku fölöslegeket bocsáthatná a földmivelésügyi miniszter ur a gyufagyárosok céljaira.

A domb- és hegyvidékeken fekvő kincstári erdőkben elszórtan, majdnem mindenhol található a rezgő, fehér, fekete nyár- és a hársfa.

Ezeknek a fanemeknek azonban a tenyésztés célját képező értékesebb fanemek közt való meghagyása az okszerű erdőgazdaság elveibe ütköztvén, az állományok gyéritése alkalmával rendszerint ki szoktak használtatni.

Földmivelésügyi miniszter ur nézete szerint a gyufagyárosok üzemi céljaikra ezt az anyagot a faárak emelkedő irányzata mellett még mindig előnyösen használhatnák fel.

A temesvári gyufagyár tényleg a lippai főerdőhivatal és a lugosi erdőigazgatóság területében és magánuradalmakban is elszórtan található rezgő nyárfából néhány év óta figyelemreméltó

bevásárlásokat tesz és a zsarnóczai erdőhivatal kerületében is 1901—1903. években mintegy 400 köbméter nyárfát vásároltak kisebb fakereskedők gyufagyárak részére. Az észéki gyufagyár nyárfaszükségletét a vinkovcei kir. főerdőhivatal kerületében szerezheti be.

A gyufagyárosokra kétségen kívül terhes feladatot ró az elszórtan található nyárfaegyedek kitermelése és kiszállítása, de abbeli kívánságukat, hogy a fát gyufagyártási célokra elkészítve és vasutára szállítva bocsássa földmivelésügyi miniszter ur rendelkezésükre, a kincstári erdészeti személyzet más irányu fontos elfoglaltsága miatt nem teljesítheti.

Az érdekelt gyárosok tájékoztatására idecsatolva megküldöm a kincstári erdőkből az árszabály szerinti tőrák mellett, tehát verseny kizárásával, a gyufagyáraknak átengedhető faanyagok kimutatását s ez alkalommal felkérem az egyesületet arra is, hogy a gyufagyártáshoz szükségelt fenyőfa beszerzése körül már most is fennálló és a faárak emelkedő irányzata folytán mindinkább fokozódó beszerzési nehézségekre való tekintettel, az érdekelt gyárosok figyelmét a gőzfűrészeknél keletkező fenyőhulladékfa és a vágásokban a fűrészrönkök kitermelése után visszamaradó törzsrészek felhasználására irányítani sziveskedjék.

Földmivelésügyi miniszter ur nézete szerint ugyanis a fűrészelésnél keletkező hulladékfából, ha a gőzfűrészek gyufaszálgák készítésére szolgáló gépekkel felszereltetnek, gyufaszálgák előnyösen volnának termelhetők.

Magyar fatermelők Szerbiában. Szerbiaterületének 35—40%-át erdő borítja, fatermelésről azonban mindezideig nem lehetett szó. Most egy magyar fatermelő, Horn Dávid Budapest, Szerbiában közel a török határhoz 20 év alatt való kitermelésre 6000 hektárnyi erdőséget vásárolt, mely tulnyomó részben fenyőt, kisebb részben pedig tölgy- és jávorfát tartalmaz. A termelendő fát a szerb államvasutak Stalats állomására fogják usztatni (60 km), az állomáson pedig a fa feldolgozása céljából a termelő nagy fűrésztelepet létesít. A kész termékeket részben Nis-en át Bulgáriában, részben Salonichiben fogják értékesíteni. Ezen fatermelő vállalat létesítésével Horn Dávid uttörő munkát végzett, vállalkozása fordulatot jelent Szerbia erdőgazdaságában.

(Fr. L.)

Halálozás. *Erdélyi Gyula* m. kir. erdőmester (Körösmező), az Országos Erdészeti Egyesület alapító tagja 54 éves korában, id. *Harwich Ernő* urad. erdész (Fehérvárcsurgó), az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagja pedig 65 éves korában elhunyt. Béke hamvaikra!

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

Magyar földmivelésügyi miniszterem előterjesztésére *Gözsy Gyula* erdőszámmellenőrnek a számvizsgálói címet adományozom.

Kelt Bécsben, 1907. évi május hó 28-án.

Ferencz József s. k.

Darányi Ignác s. k.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskola erdészeti ágazatánál alkalmazott tisztviselők személyzeti létszámában kinevezte *Rónai György* m. kir. erdészjelöltet, ideiglenes minőségben tanársegéddé a X-ik fizetési osztály 3-ik fokozatába és beosztotta az erdőrendezéstani tanszékhez.

Budapest, 1907. évi május hó 27-én.